

หนอนหัวด้ามะพร้าว

หนอนหัวด้ามะพร้าวเป็นศัตรูมะพร้าวต่างถิ่นที่เข้ามาระบาดในประเทศไทยสำคัญ มีการระบาดสร้างความเสียหายกับพื้นที่ปลูกมะพร้าวของประเทศไทย เช่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในจังหวัดนครราชสีมาพบการระบาดของหนอนหัวด้ามะพร้าวในพื้นที่ปลูกมะพร้าวในระดับน้อย พื้นที่อำเภอท่าศาลา อำเภอสีชล และอำเภอขนอม นอกจากนี้ทำลายมะพร้าวแล้วยังพบการระบาดในพืชอื่นๆ อีกหลายชนิด ได้แก่ตาลโตนด หมาก หมากประดับ ปาล์มน้ำมัน ปาล์มประดับต่างๆ และกล้วย ดังนั้นเกษตรกรควรติดตามสำรวจแปลงพืชดังกล่าวอย่างใกล้ชิด

ลักษณะทั่วไป

หนอนหัวด้ามะพร้าวตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน จะทำความเสียหายแก่พืช คือ ระยะตัวหนอน ลักษณะของหนอนหัวด้ามะพร้าว มีลำตัวสีเหลือง หัวสีดำและเมื่ออายุมากขึ้นหัวจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ลำตัวสีเหลืองปนน้ำตาล มีลายสีน้ำตาลเข้มพาดตามลำตัวมีจุดสีน้ำตาลเข้มตามข้อและปล้อง

ระยะไข่

ระยะหนอน

ระยะดักแด้

ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

หนอนหัวดำจะทำลายใบแก่ โดยการกัดแทะผิวใบ จะพบร่องรอยการทำลายที่ใบแก่มีลักษณะแห้ง เป็นสีน้ำตาล จากนั้นจะออกไปกัดกินใบมะพร้าวหรือพืชอาหารอื่นๆ มักจะพบหนอนหลายขนาด กัดแทะผิวใบอยู่ในใบมะพร้าวเดียวกัน แล้วจะถักใยหุ้มลำตัว โดยนำมูลรวมกับขุยใบมะพร้าวที่กัดแทะสร้างอุโมงค์เป็นทางยาวคล้ายทางเดินของปลวก ปกคลุมเส้นทางที่หนอนแทะผิวใบเป็นทางยาวตามทางใบมะพร้าว และอาศัยอยู่ภายในอุโมงค์ที่สร้างขึ้น ต้นพืชที่ถูกทำลายอย่างหนักจะยืนต้นแห้งตาย จากนั้นหนอนหัวดำจะย้ายไปทำลายต้นอื่นต่อไป

การป้องกันและกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว

ในเบื้องต้นเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว หรือพืชตระกูลปาล์มต้องหมั่นสังเกต ใบแปลงปลูกพืชของตนเองอย่างสม่ำเสมอหากเกษตรกรตรวจพบหนอนหัวดำให้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตัดทางใบที่ถูกหนอนหัวดำทำลายแล้วนำไปเผา เพื่อกำจัดหนอนในระยะไข่ ระยะดักแด้และระยะตัวหนอน
2. ใช้เชื้อแบคทีเรีย *Bacillus thuringiensis* (Bt) ฉีดพ่นต้นพืชที่ถูกทำลาย และต้นที่ยังไม่ถูกทำลายเพื่อควบคุมหนอนที่เพิ่งฟักออกจากไข่ ควรฉีดพ่นติดต่อกัน 3 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 7 – 10 วัน
3. ใช้แสงไฟล่อ ใช้แสงไฟสีน้ำเงิน (blue light) ล่อผีเสื้อหนอนหัวดำในบริเวณที่ปลูกพืชในเวลา 21.00 น. เป็นต้นไป นำผีเสื้อหนอนหัวดำที่ได้มาทำลาย หลอดไฟ 1 หลอด ครอบคลุมพื้นที่ 10 ไร่
4. การปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน *Bracon hebetor* เพื่อควบคุมระยะหนอนของหนอนหัวดำ อัตรา ๒๐๐ ตัวต่อไร่ กระจายทั่วทั้งแปลง โดยปล่อย 12 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน 2 สัปดาห์
5. ใช้สารเคมี emamectin benzoate 1.92 % EC (อะมาแมกติน) ฉีดเข้าลำต้น อัตรา 30 ซีซี. ต่อต้น โดยการเจาะลำต้นมะพร้าวสูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร ขนาดกว้าง 4 -5 หุน จำนวน 2 รู ให้อายุตรงกันข้ามกัน ลึก 10 เซนติเมตร เอียงทำมุม 45 องศา ใส่สารเคมีรูละ 15 ซีซี. แล้วใช้ดินน้ำมันอุดปิดรูที่เจาะ

หมายเหตุ การใช้สารเคมีฉีดเข้าลำต้นทำได้เฉพาะมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า 12 เมตร ขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวกะทิ

จัดทำโดย นายวินิต นาคประเสริฐ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ภาพ <http://www.agriqua.doae.go.th/blackheadcontrol/blackhead.html> (กรมวิชาการ)